

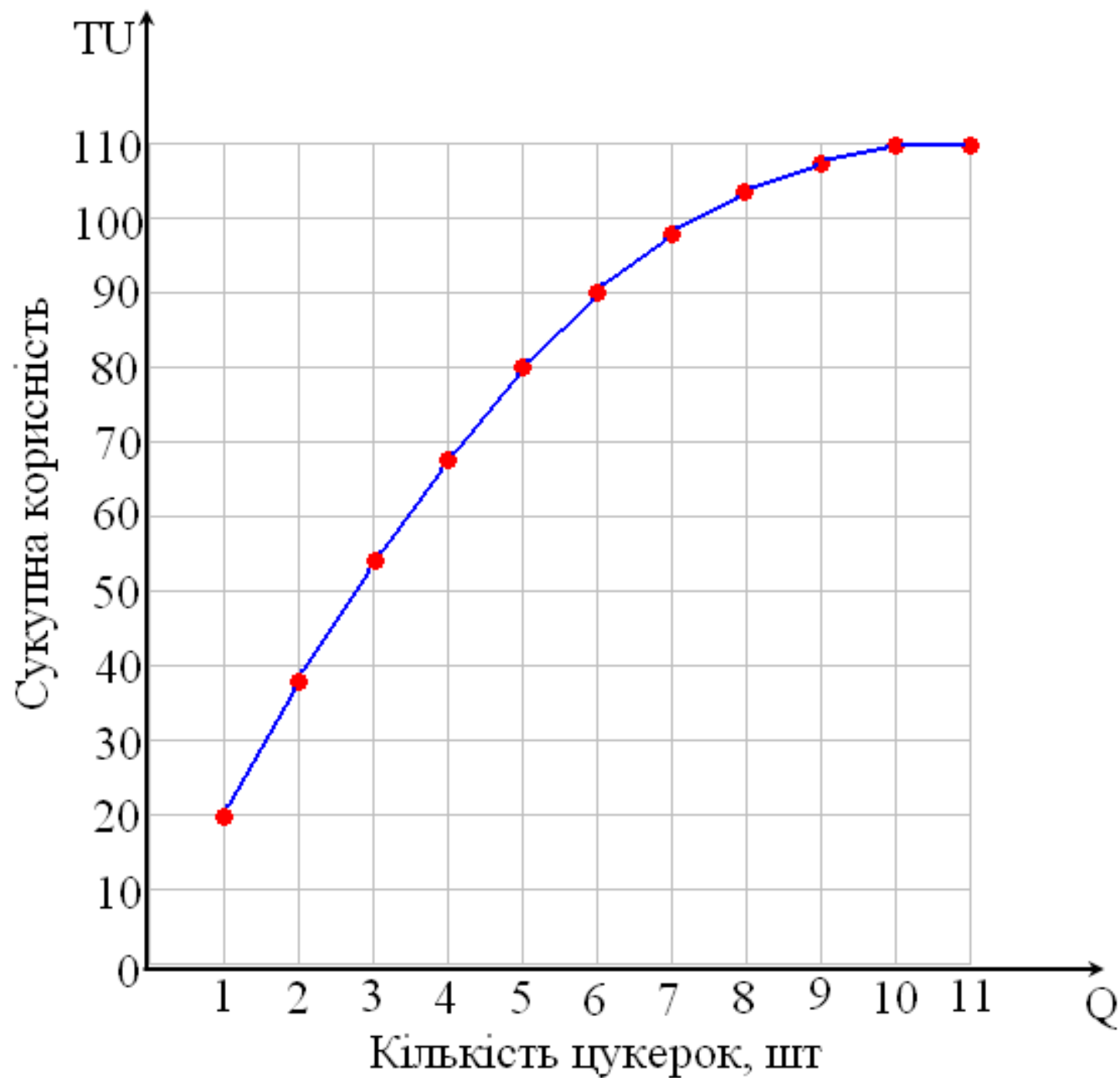
РАЦІОНАЛЬНА
ПОВЕДІНКА
СПОЖИВАЧА

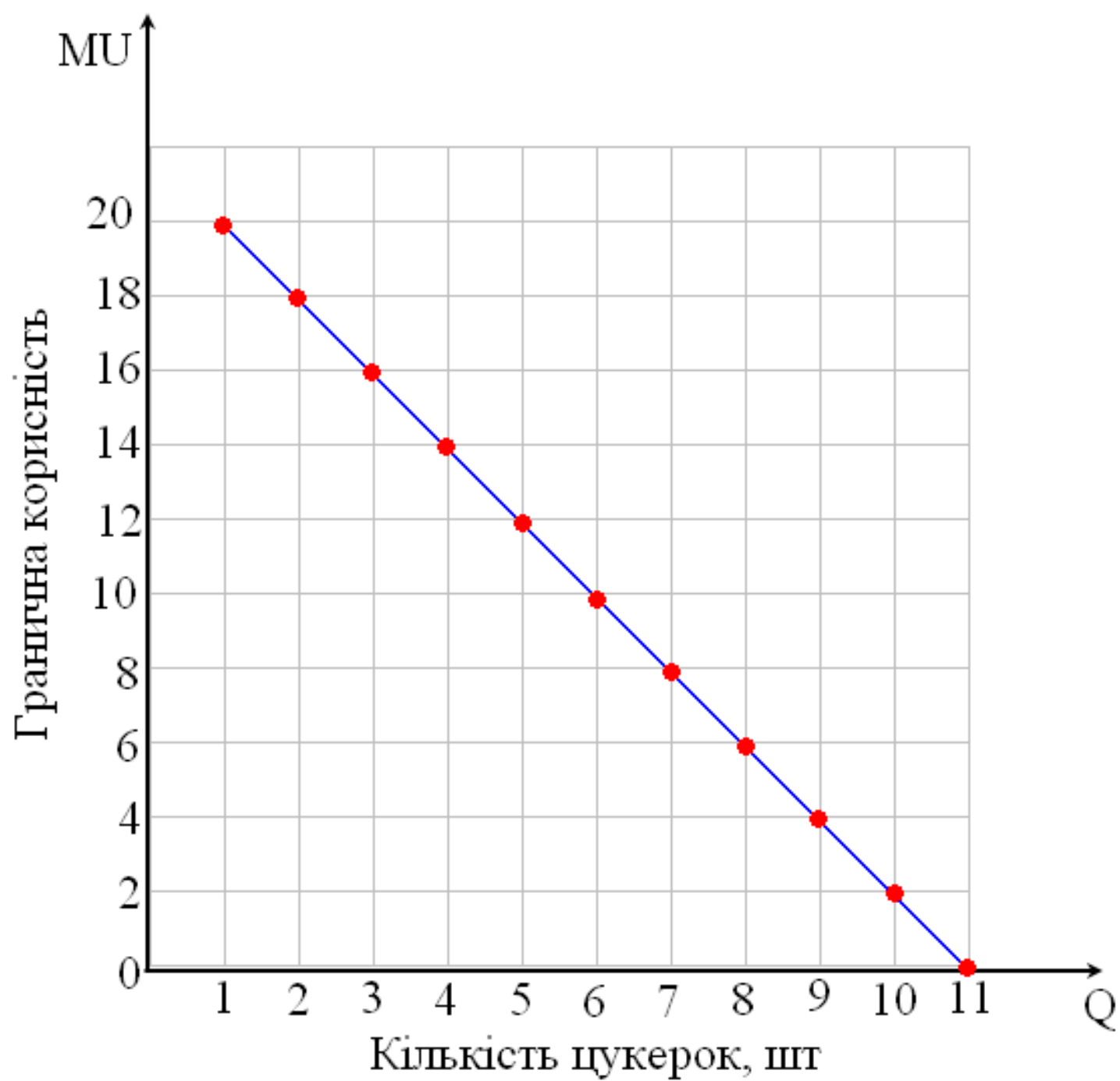
- **Корисність** – здатність задовольняти якусь потребу. Корисність є поняттям суто індивідуальним. Одиниця вимірювання – **ЮТИЛЬ**.
- **Гранична корисність** – додаткова корисність, одержувана при споживанні додаткової одиниці блага.
- **Загальна корисність** – це загальна сума задоволення від споживання благ

Формула для обчислення граничної корисності

$$MU = \frac{\Delta TU}{\Delta Q} = \frac{TU_n - TU_{n-1}}{Q_n - Q_{n-1}}$$

Q	TU	MU	Розрахунки
1	20		
2	38		
3	54		
4	68		
5	80		
6	90		
7	98		
8	104		
9	108		
10	110		
11	110		

Закони Госсена

- ПЕРШИЙ (закон спадної граничної корисності)
всі наступні одиниці даного товару приносять споживачеві меншу корисність
- ДРУГИЙ (умова споживчої рівноваги)

$$\frac{MU_i}{P_i} = \lambda$$

MU – гранична корисність;

P – ціна;

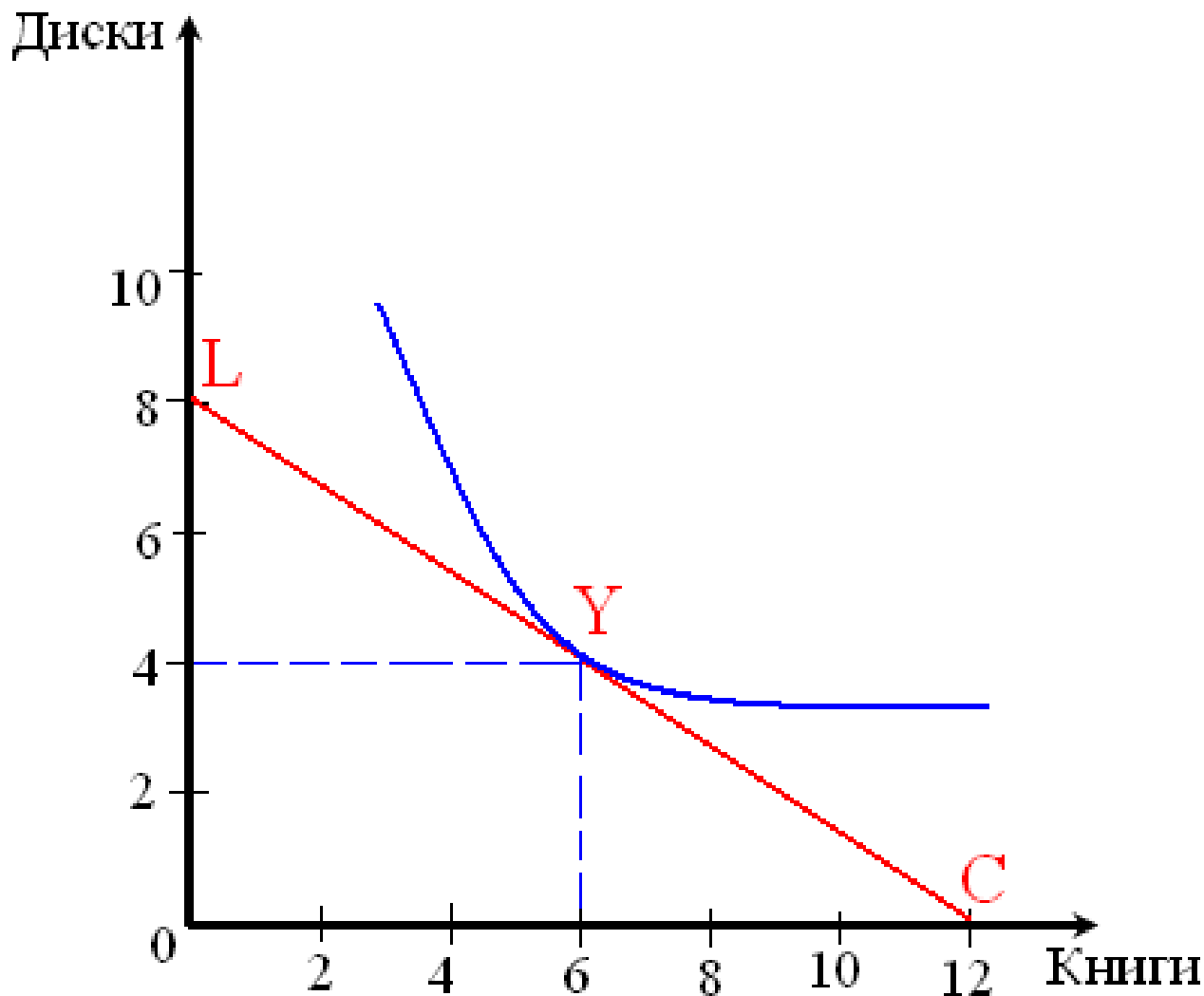
λ – гранична корисність грошей.

- **Крива байдужості** демонструє всі можливі комбінації двох товарів, які дають споживачеві рівну загальну корисність і тому однаковою мірою бажані.
- Якщо $\frac{MU_x}{P_x} < \lambda$, то гранична корисність більше, ніж корисність товару, тому такий товар не буде куплений.
- **Бюджетна лінія** – це графічне зображення всіх можливих комбінацій покупок двох товарів (X та Y) за певного розміру грошового доходу споживача (I) і сформованого рівня цін товарів (P)

$$I = P_x \cdot Q_x + P_y \cdot Q_y$$

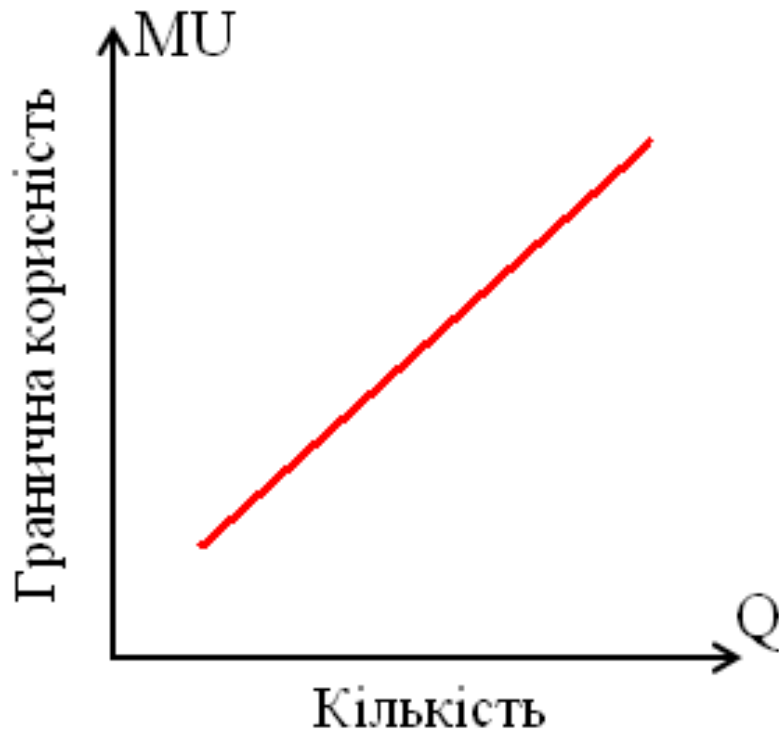

Графічне зображення рівноваги споживача

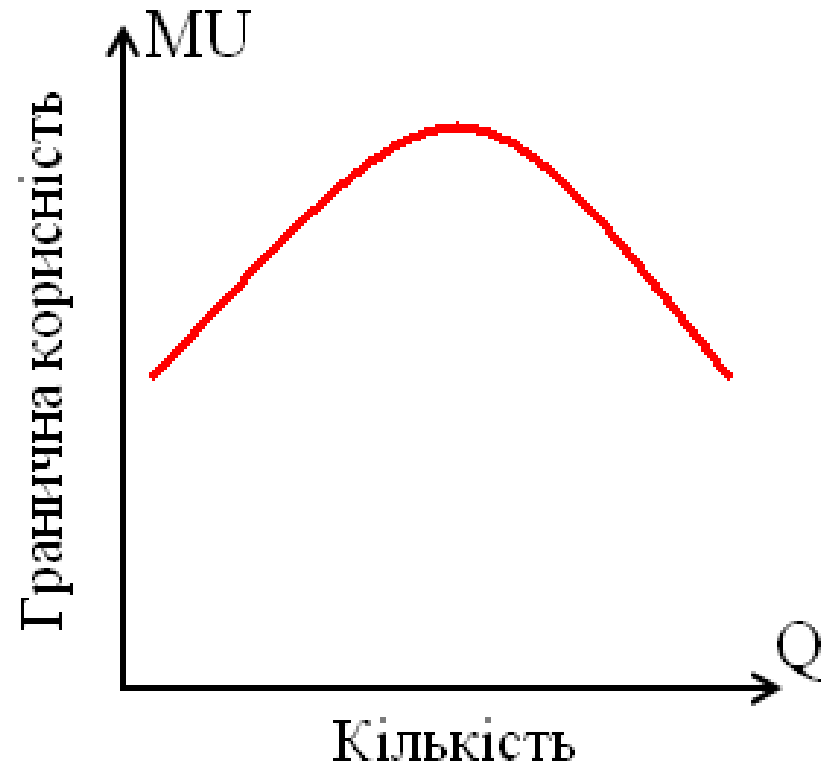

Приклади зростання граничної корисності

Зростаюча гранична корисність

Зростаюча гранична корисність на інтервалі

Бюджет, який родина може використовувати на закупівлю фруктів, складає 300 грн на тиждень.

- 1) Якщо ціна апельсинів складає 50 грн/кг, а яблук – 30 грн/кг, визначте, які набори цих фруктів може купити сім'я?
- 2) Дохід сім'ї збільшився, і на закупівлю фруктів вона стала витратити 500 грн. Як зміняться можливості споживання апельсинів та яблук?
- 3) Наступного місяця ціна яблук склала 20 грн. Визначте можливість споживання у цьому випадку.
- 4) Якщо при купівлі апельсинів понад 5 кг установлена знижка і вони продаються за ціною 45 грн/кг, то як зміниться бюджетне обмеження?

$$1) 5 \cdot Q_a + 3 \cdot Q_{\text{я}} = 30 \Rightarrow Q_{\text{я}} = \frac{30 - 5 \cdot Q_a}{3}$$

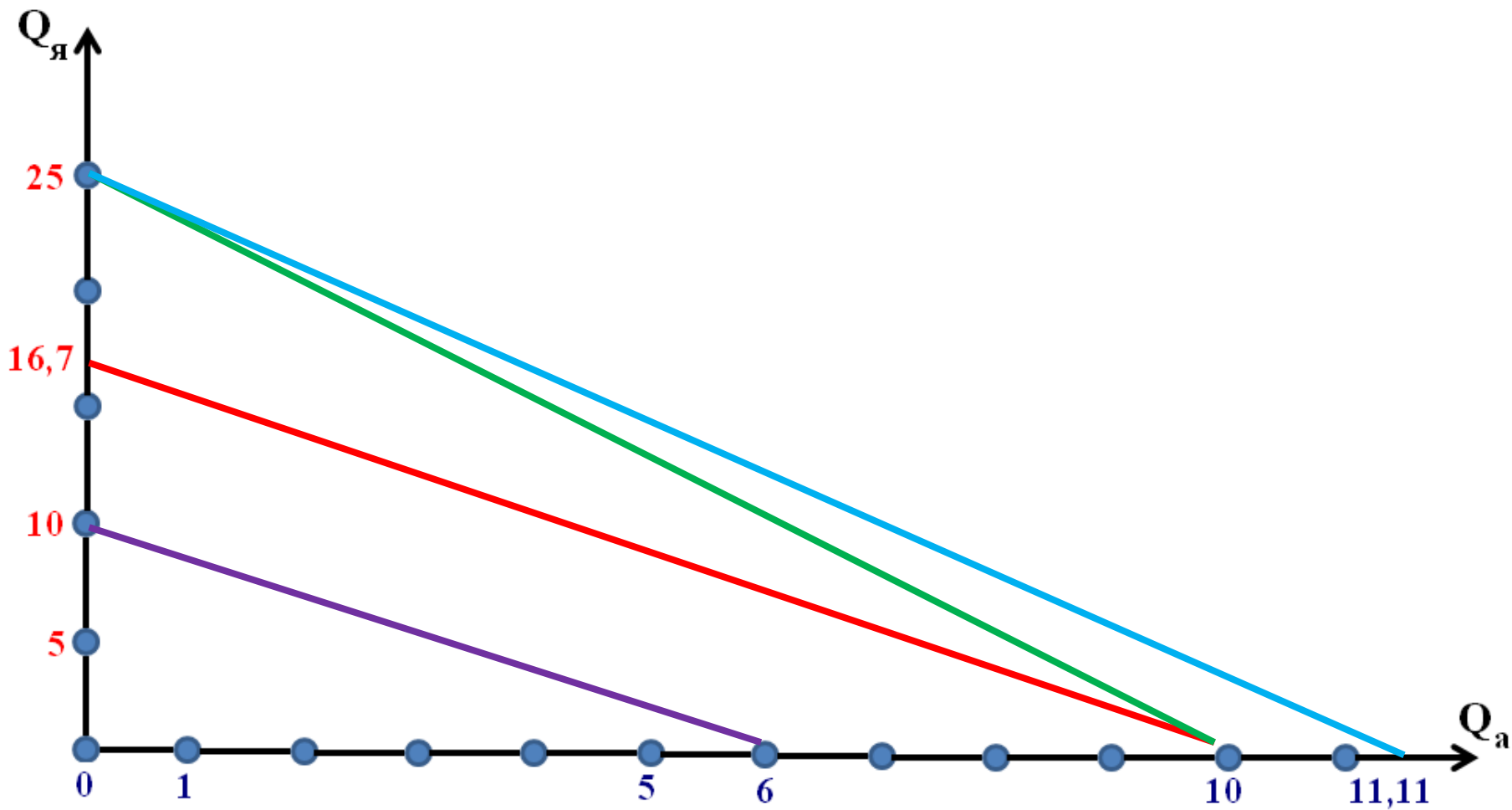
$$2) 5 \cdot Q_a + 3 \cdot Q_{\text{я}} = 50 \Rightarrow Q_{\text{я}} = \frac{50 - 5 \cdot Q_a}{3}$$

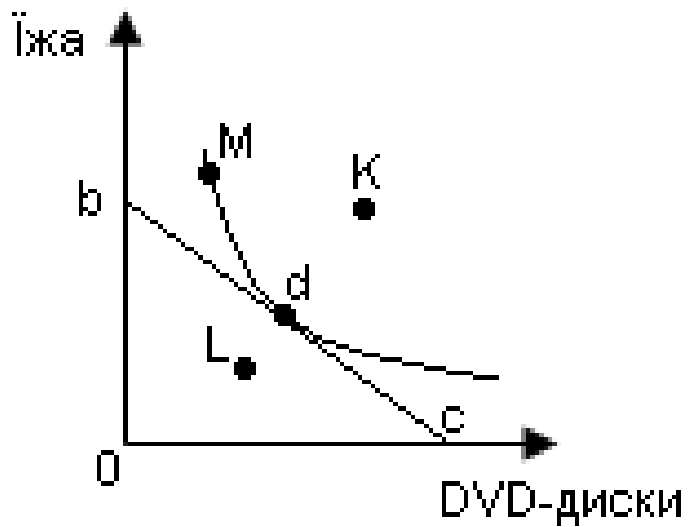
$$3) 5 \cdot Q_a + 2 \cdot Q_{\text{я}} = 50 \Rightarrow Q_{\text{я}} = \frac{50 - 5 \cdot Q_a}{2}$$

4) При купівлі апельсинів до 5 кг бюджетне обмеження: $5 \cdot Q_a + 2 \cdot Q_{\text{я}} = 50$

Понад 5 кг: $4,5 \cdot Q_a + 2 \cdot Q_{\text{я}} = 50$

1. Укажіть на графіку точку рівноваги споживача.
2. Укажіть точку, що свідчить про вашу відмову від шкільних обідів.
3. Ви вирішили на частину своїх кишенькових грошей купити подарунок мамі. Укажіть точку, де ви перебуватимете.
4. Укажіть точку, де ви отримуете більше задоволення, ніж у точці рівноваги, але на це у вас уже не вистачає коштів.

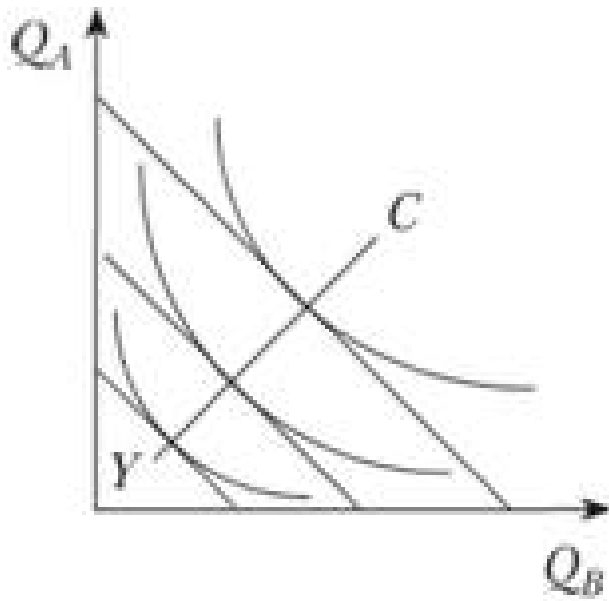
$$P_{\text{КОМ}} = 8; P_{\text{б}} = 6; P_{\text{кросв}} = 4$$

$$TU = 329; I = 100$$

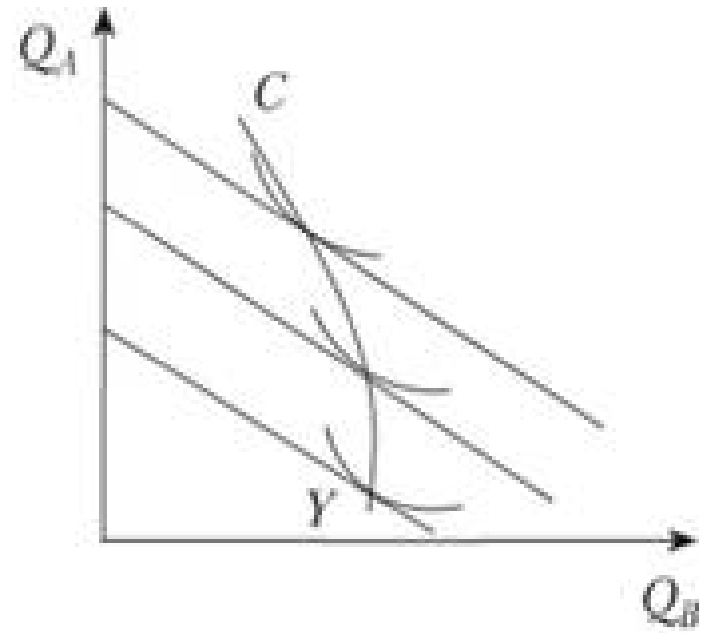
Q	КОМІКСИ			кресворди			блокноти		
	MU_k	TU_k	$\frac{MU_k}{P_k}$	$TU_{\text{крос}}$	$MU_{\text{крос}}$	$\frac{MU_{\text{крос}}}{P_{\text{крос}}}$	$TU_{\text{б}}$	$MU_{\text{б}}$	$\frac{MU_{\text{б}}}{P_{\text{б}}}$
1	36	36	4,5	26	26	6,5	48	48	8
2	32	68	4	50	24	6	84	36	6
3	28	96	3,5	72	22	5,5	111	27	4,5
4	24	120	3	92	20	5	135	24	4
5	20	140	2,5	110	18	4,5	156	21	3,5
6	16	156	2	126	16	4	174	18	3
7	12	168	1,5	140	14	3,5	186	12	2

Лінія «дохід – споживання»

a)

b)